

Els escacs a l'escola i a l'institut 3

GRANS JUGADORS: JOSÉ RAÚL CAPABLANCA

José Raúl Capablanca i Graupera va néixer a l'Havana el 19 de novembre de 1888 i va morir a Nova York el 8 de març de 1942.

Va ser un Gran Mestre d'escacs cubà, el tercer jugador en obtenir el títol de campió del món, el qual va ostentar entre el 1921 i el 1927, i se'l considera un dels millors jugadors de tots els temps.

Degut als mèrits que va aconseguir i la superioritat que demostrava davant el tauler l'anomenaven "la màquina d'escacs humana" i "l'infal·lible".

Capablanca va aprendre a jugar als 4 anys, veient com ho feia el seu pare amb uns amics. Va progressar molt ràpid i a l'edat de 13 anys es va proclamar campió cubà absolut, guanyant jugadors d'alt nivell.

Va jugar i guanyar molts torneigs a diferents països del món (Estats Units, Rússia...), però la Primera Guerra Mundial li va limitar la seva activitat.

El 1921 va enfrontar-se a l'alemany Emanuel Lasker, campió del món d'aquell moment, per tal de disputar-se el títol, el qual va acabar guanyant el cubà. El torneig es va disputar a l'Havana.

El 1927 Capablanca va perdre el títol de campió del món contra Aleksander Alekhine, i no va tenir l'oportunitat de recuperar-lo perquè el jugador rus es va negar sempre a jugar la revenja.

Diuen que Capablanca es va confiar molt i no es va preparar gaire per jugar aquesta final del Campionat del món, mentre que Alekhine es va entrenar a consciència durant molts mesos.

Malgrat perdre el títol de campió mundial, Capablanca va seguir jugant i guanyant torneigs d'alt nivell, i va representar Cuba a les Olimpíades d'escacs.

Els escacs a l'escola i a l'institut 3

Durant els últims anys de la seva vida també impartia classes d'escacs a través d'emissores de ràdio dels Estats Units.

CURIOSITATS:

- Era descendent de catalans tant per la línia paterna com per la materna. La família del seu pare era catalana, però estava arrelada a Cuba des de feia molts anys, on s'havia enriquit i formava part de la burgesia de l'illa. La mare era filla de catalans que havien emigrat, per la qual cosa Capablanca parlava català amb la mare i els familiars de línia materna.
- Quan tenia 4 anys, veient com el seu pare jugava amb un amic, va somriure... i quan el pare li va preguntar per què el petit José Raúl va respondre: "perquè has mogut el cavall a una casella incorrecta". I així el seu pare va descobrir que el seu fill havia après tot sol a jugar als escacs.
- Va cursar estudis d'enginyeria a la Universitat de Columbia.
- Va participar en el rodatge d'una pel·lícula: Chess Fever (1925).
- Va escriure diversos llibres d'escacs i dirigir una revista.
- De 567 partides que va jugar durant la seva carrera com a escaquista, només en va perdre 36!
- No va perdre cap partida de les que va jugar entre els anys 1916 i 1924.
- A la seva època era considerat com un dels homes més guapos del món, com una estrella del cinema.
- Va morir d'un atac de cor al Manhattan Chess Club.
- El 19 de novembre és el dia mundial de l'escaquista, en honor a José Raúl Capablanca.

FRASES QUE S'ATRIBUEIXEN A CAPABLANCA:

- "Se aprende más de los juegos que se pierden que de los que se ganan".
- "Nada es tan saludable como una paliza en el momento oportuno. De pocas partidas ganadas tengo aprendido tanto como de la mayoría de mis derrotas".
- "Ha habido momentos en mi vida en los que estuve muy cerca de pensar que no podía perder ni una sola partida. Entonces, resultaba vencido, y la derrota me obligaba a descender a la tierra, desde el mundo de los sueños".

Els escacs a l'escola i a l'institut 3

Aquestes frases ens poden servir per fer un treball de reflexió amb els nostres alumnes. En aquest cas, podríem treballar-ho a l'àrea de llengua castellana, per treballar la llengua oral a través dels escacs.

CARTA DE CAPABLANCA AL SEU FILL

Capablanca va escriure una carta al seu fill on li dóna diversos consells per a la vida, la qual teniu a continuació:

J. R. Capablanca, 7 de Octubre de 1925

Mi querido hijo:

Deberás guardar esta carta para leerla nuevamente cuando tengas 21 años porque las cosas que no conozcas o entiendas ahora, seguro que comprenderás entonces. Antes que nada, siempre respeta y ama a tu madre por encima de todas las cosas. Nunca le mientas, cuéntale la verdad. Tu padre, que te escribe estas líneas, tiene la reputación en este mundo de ser una persona honesta – muy sincera y honorable.

Procura imitarme en estas cosas. Sé estudioso y fuerte, para que puedas defender a tu madre y a tu hermana, tanto con la mente como con tus manos. Sea lo que fuere que estudies recuerda que por encima de todas las cosas deberás defender tus intereses y los de tu familia. Cuando los tengas defendidos, si prefieres hacer otra cosa, concéntrate entonces en lo que te guste. No olvides que el mejor periodo de la vida de un hombre es su época de estudiante. Como niño no te lo parecerá tanto, pero cuando hayas alcanzado la barrera de los cuarenta años, verás cuanta verdad hay en lo que ahora te digo.

En el plano físico, hay dos cosas que deberás aprender a hacer bien: nadar y boxear, para que te puedas defender tanto en mar como en tierra. Esto no significa que tengas que estar a menudo peleándote, sino que debes estar preparado por si fuera necesario.

Els escacs a l'escola i a l'institut 3

Intenta ser un hombre con una cultura versátil. No hay nada en el mundo más entretenido que la lectura. Los libros son también necesarios para sentirnos útiles ante la humanidad. Si decides rechazarlos, por favor, nunca juegues a los naipes, fumes o bebas alcohol de ninguna clase. Son cosas que en gran medida acortan la vida, debilitando a los hombres tanto física, como intelectualmente y moralmente. Sé una persona honesta y un buen hombre.

Hijo mío, recibe un abrazo con todo el cariño, de tu padre,

J.R. CAPABLANCA.